

عنوان مقاله:

جستاری در شناخت اثرات محیط طبیعی در تکوین نظام حکمرانی در ایران در قرن بیستم

محل انتشار:

پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره 50، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

احسان لشگری تفرشی - استادیار جغرافیای سیاسی دانشگاه یزد

خلاصه مقاله:

در مطالعات جغرافیای سیاسی، همواره به کارکرد محیط طبیعی به مثابه یکی از ابعاد و بنیادهای مهم تکوین نظام حکمرانی توجه شده است؛ به بیان دیگر ظهور برخی ویژگی ها، فرایندها و نمادهای سیاسی از ویژگی های طبیعی و فیزیکی ظرف جغرافیایی خود متأثر است. در علوم انسانی مدرن نگاه بین رشته ای اهمیت فراوانی دارد و در مقابل، نگاه تک عاملی که نماینده اندیشه جبر جغرافیایی است در تاریخ علم جغرافیا اهمیت خود را از دست داده است، اما مطالعه اثرگذاری محیط طبیعی در سیاست نمایانگر اهمیت فزاینده آن در ایجاد کنش های جمعی هماهنگ در قالب کارکردهای سیاست و نظام حکمرانی و سیر تکامل آن هاست. در این راستا بررسی تاثیرات ویژگی های طبیعی فلات ایران بر ویژگی ها و نمادهای سیاسی، از جمله نوع نظام حکمرانی، چگونگی شکل گیری نهادهای قدرت، فرهنگ سیاسی و... از موضوعات مهم مطالعات جغرافیای سیاسی ایران است. در این مقاله با اتکا به روش توصیفی-تحلیلی، چگونگی ظهور ویژگی ها و خصوصیات نظام حکمرانی در ایران در ارتباط با ویژگی های طبیعی محیط جغرافیایی در سده بیستم بررسی می شود. یافته های پژوهش نمایانگر این است که عوارض طبیعی نظیر رشته کوه ها، بیابان ها و موقعیت جغرافیایی سرزمین ایران نقشی مهم در ظهور ویژگی های نظام حکمرانی- از حیث ساختی و کارکردی- دارد؛ به طوری که یکی از علل ساختاری طی این فرایند تکاملی در نظام سیاسی ایران از اثرگذاری شرایط طبیعی کشور ناشی می شود.

کلمات کلیدی:

ایران، تکامل، محیط طبیعی، نظام حکمرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1315073>

